

# ETIKA a MORÁLKA

## Etika

- věda o morálce
- vědecké bádání v oblasti dobra a zla
- zpravidla teoretická koncepce, co by mělo být a jak by se lidé měli chovat
- hledá ideály, ke kterým lze směřovat, ze kterých si lze vzít motivaci

Slovo etika odvozeno z řeckého **to ethos**, v současné době označení dominantního prvku charakteru nebo souhrnný charakter.

## Morálka

- praktická aplikace etických norem
- dříve: zavedený způsob chování umožňující přežít
- ale i „člověčenství“ tzn. soucítění

Slovo morálka odvozeno z latinského **mos** (v množném čísle **mores**) – mrav, obyčej.

**V životě usilujeme o určité ideály (etiku), ale skutečnost může být jiná (morálka).**

## Morálka a právo

Od praktické morálky a její teoretické reflexe etiky je třeba odlišit především:

- běžné zvyky a obyčeje (čištění si zubů, ...)
- konvence (styl oblékání pro různé příležitosti, ...)
- zákony, právo - písemná ustanovení postihující na rozdíl od morálky velmi úzkou oblast lidského chování. Oblast je sice úzká, ale všímá si nejzávažnějších činů.

Porušení konvence nemá takové důsledky, jako porušení práva. **Porušení zákona** má za následek sankci v podobě nějakého **trestu**. Provinění se proti morálce může být potrestáno:

- špatným **svědomím** – morální sebekontrola
- **veřejným míněním** – vyloučením ze společnosti

Ve státě platí jedno právo, avšak morálek může být uznáno několik. Právo má tedy celospolečenský charakter, morálka spíše ráz skupinový. Morálka a právo se nemusejí kryt, pak dochází k rozporu mezi **legitimitou** (čin dle morálky) a **legálností** (čin dle zákona).

## Nebezpečí etiky

Respektujeme-li nějaké principy, může nám to přinášet potíže. Můžeme se např. dostat do střetu se společností v níž žijeme. Je to střet **bezpodmínečných požadavků** (dobro) oproti **požadavkům podmíněným** (zlo).

Výchova k morálce je zesvobodnění života, ale ne jeho ulehčení. Přináší rizika a odpovědnost, ale zvyšuje sílu a odolnost člověka.